

Architect Van Sante bouwde stijlvolle gebouwen in de Rosmolenbuurt

Wie voor de Tweede Wereldoorlog opgroeide in de Rosmolenbuurt liep grote kans een belangrijk deel van zijn of haar jeugd door te brengen in een gebouw dat werd ontworpen door de Zaandamse architect Simon Bernardus van Sante (1876-1936).

Stel dat je ouders woonden in een huis van de katholieke woningbouwvereniging LEO XIII dan lag je moeder bij jouw geboorte waarschijnlijk op de kraamafdeling van het Sint Jan Ziekenhuis aan de Bloemgracht. Jongens gingen naar de St. Jozefschool in de J. Sijbrandsteeg (nu in gebruik als filmtheater en café 'De Fabriek'). De meisjesschool stond in de Bloemstraat. Voor de vervolgopleiding kon je dan naar de ULO aan de Bloemgracht of de huishoudschool 'Santa Maria' in de Oostzijde. De leukste tijd had je natuurlijk tijdens de danslessen bij Peter Verbiest in de Volksbond aan de Oostzijde.

Het is niet denkbeeldig dat je vader werkte bij de Rijstpellerij van C. Kamphuys aan de Oostzijde. Dan kwam hij regelmatig in de pakhuizen Nederland, Czaar Peter of Zaandam. De grootste indrukken deed je ook op aan de Oostzijde. Niet alleen kreeg je waarschijnlijk verkering in De Volksbond, maar je zag er ook een van de grootste branden uit de Zaanse geschiedenis. In oktober 1954 gingen de pakhuizen Czaar Peter en Nederland, tijdens een bijzonder spectaculaire brand, in vlammen op.

Alle hierboven genoemde gebouwen werden gebouwd naar een ontwerp van architect S.B. van Sante. Deze tot nu toe vrij onbekende architect verrijkte de Zaanstreek met een aantal zeer opmerkelijke gebouwen. Een aantal daarvan sieren nog dagelijks het straatbeeld in de Zaanstreek. Veel van die gebouwen hebben een monumentale status. De Bonifatiusschool aan de H. Gerhardstraat krijgt een nieuwe bestemming als oogkliniek. Stoommeelfabriek De Vrede in de Achtersluispolder wordt weer grondig

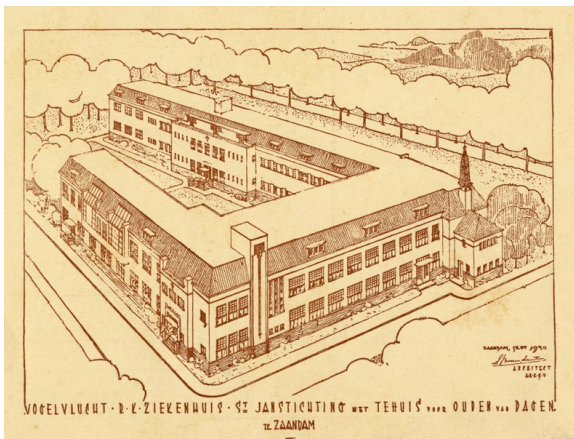

In de Rosmolenbuurt zijn de straten meegekleurd met de oorspronkelijke bouwers van de woonwijken. In de straten van LEO XIII zijn ze dus rooms-katholiek gekleurd. De namen herinneren aan de voorvechters van de belangen voor de R.K. arbeiders. Dr. Schaepman, Prof. Struycken en Mgr. Callier kregen ieder een eigen straat in de Rosmolenbuurt. En natuurlijk is er ook een LEO XIII straat.

gerenoveerd zodat het gebouw nog weer een eeuw meekan en het St. Jozephgesticht aan de Oostzijde heeft weer een plek in de samenleving gevonden door de medische faciliteiten die zich daar gevestigd hebben.

Links de St. Jozefschool aan de J. Sijbrandsteeg uit 1919. Rechts de bouwtekening van de R.K. Volksbond aan de Oostzijde uit 1926.

Links het R.K. St. Jan Ziekenhuis uit 1932. Rechts zusterhuis St. Josephgesticht aan de Oostzijde 18 uit 1907.

Om het werk van architect S.B. van Sante beter onder de aandacht te brengen is er in het Zaan Museum een speciale tentoonstelling ingericht over het werk van deze rooms-katholieke creatieve Zaandammer. Het toont een verzuilde wereld in de Zaanstreek die nu is verdwenen en die voor meesten onherkenbaar is geworden.

De tentoonstelling duurt van 27 april tot 19 augustus 2012.

Door: Cees Kingma, gastconservator Zaan Museum

Beeldmateriaal: Gemeentearchief Zaanstad en archief van de auteur